

Dosarul nr. 2rc-145/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani) L. Lupașco

Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, I. Muruanu, A. Malfi

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de lichidatorul Băncii Comerciale ”Banca Socială”
Societate pe Acțiuni, Țurcan Iulian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială
”Banca Socială” Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Societății cu
Răspundere Limitată „Agrochem Impex”, Muravschi Gheorghe, Muravschi Laura,
Muravschi Valeriu, Stratan Lucia și Societății cu Răspundere Limitată „Dacfruct”
cu privire la încasarea sumei și transmiterea bunurilor ipotecate,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020, prin care s-a
admis cererea privind suspendarea cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi
Gheorghe,

constată:

La 15 decembrie 2016, BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) a
depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Agrochem Impex”, Muravschi
Gheorghe, Muravschi Laura, Muravschi Valeriu, Stratan Lucia și SRL „Dacfruct”
cu privire la încasarea sumei și transmiterea bunurilor ipotecate.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 28 martie 2019, s-a
admis parțial acțiunea depusă de BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare).

S-a încasat de la SRL „Agrochem Impex” în beneficiul BC „Banca Socială”
SA (în proces de lichidare) suma datoriei restante conform contractului de credit
bancar nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013 în mărime de 3 200 000 de lei, dobânda
calculată în mărime de 666 763 de lei, comision bancar în mărime de 2 904,01 de
lei, pe contractul de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014 datoria la dobânda
calculată în mărime de 39 462 de lei și pe contractul de credit nr. 93/2014 din 24
aprilie 2014 suma datoriei la credit în mărime de 155 000 de lei și dobânda calculată
în mărime de 91 626 de lei.

În rest, au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) privind încasarea datoriei la dobânda calculată, încasarea penalităților pe contractele de credit menționate.

Au fost respinse ca fiind neîntemeiate cerințele BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) privind încasarea de la Muravschi Gheorghe, Muravschi Laura, Muravschi Valeriu și Stratan Lucia în beneficiul BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) a datoriei pe contractele de credit nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013, nr. 49/2014 din 19 martie 2014 și nr. 93/2014 din 24 aprilie 2014.

S-a transmis silit în posesia BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) apartamentul nr. 5 din mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1, cu suprafața de 166,3 m², care aparține cu drept de proprietate lui Muravschi Gheorghe și Muravschi Laura pentru vânzare în scopul achitării datoriei în sumă de 39 462 de lei pe contractul de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014.

S-a transmis silit în posesia BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) încăperea ne locativă - garaj-box nr. 7, situat în mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1, cu suprafața de 36,4 m², care aparține cu drept de proprietate lui Muravschi Gheorghe și Muravschi Laura pentru vânzare în scopul achitării datoriei în sumă de 39 462 de lei pe contractul de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014.

S-au evacuat persoanele și bunurile care le aparțin din apartamentul nr. 7 din mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1 și din încăperea ne locativă-garaj-box nr. 7 din mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1.

S-au transmis silit în posesia BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) unitățile de transport autocamionul de model MAN TGA 18430 semiremorca de model KOEGEL SVKH 24, stivuitor de model Mitsubishi FG18 FSV4300/EF25A85329, proprietate a SRL „Dacfruct” pentru vânzare în scopul achitării datoriei pe contractele de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014, nr. 93/2014 din 24 aprilie 2014 și nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013.

S-a transmis silit în posesia BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) utilajul frigorific compus din automatizare frigorifică - 2 (două) seturi, vaporizator THOR-B-346-7-400 - 2 (două) bucăți, tablou electric de comandă și automatizare vaporizatoare - 1 bucată, materiale montaj - 1 set, ușa frigorifică culisată 2340 mm/2100 mm, grosimea 90 mm - 1 bucată, pentru vânzare în scopul achitării datoriei pe contractele de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014, nr. 93/2014 din 24 aprilie 2014 și nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013.

S-a încasat de la SRL „Agrochem Impex” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 50 000 de lei de care reclamanta a fost scutită la înaintarea acțiunii în judecată (f.d. 157-169 Vol. I).

La 16 aprilie 2019, lichidatorul Băncii Comerciale ”Banca Socială” Societate pe Acțiuni, Țurcan Iulian, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2019, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor (f.d. 173-175 Vol. I).

Pe parcursul examinării cauzei în ordine de apel, lichidatorul Băncii Comerciale ”Banca Socială” Societate pe Acțiuni, Țurcan Iulian a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat schimbarea calității procesuale a SRL „Agrochem Impex” din intimat în intervenient accesoriu, casarea parțială a

hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii în partea casată, prin care să fie încasată în mod solidar de la Muravschi Gheorghe, Muravschi Valeriu și Stratan Lucia datoria în mărime de 7 140 354 de lei și transmise silit în beneficiul Băncii apartamentul nr. din apartamentul nr. 7 din mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1 și din încăperea ne locativă-garaj-box nr. 7 din mun. Chișinău, str. M. Costin 3/1 de la Muravschi Gheorghe și Muravschi Laura pentru vânzarea acestora cu scopul achitării datoriei pe contractul de credit nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013, precum și încasarea din contul intimaților în beneficiul statului a taxei de stat.

La 28 mai 2020, Muravschi Gheorghe a depus cerere privind suspendarea procesului în ordine de apel în temeiul art. 260 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, invocând că la data de 08 aprilie 2020, intimatul Muravschi Valeriu a decedat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020, a fost admisă cererea privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi Gheorghe și suspendată examinarea apelului depus de BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2019, până la determinarea moștenitorului pârâtului/intimat Muravschi Valeriu.

La 15 iunie 2020, lichidatorul BC ”Banca Socială” SA, Țurcan Iulian, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel, soluționarea prin decizie a problemei în fond, încetarea procesului de judecată în privința fidejursorului defunct Valeriu Muravschi și continuarea examinării cauzei în ordine de apel în privința debitorilor solidari Muravschi Gheorghe, Muravschi Laura, Stratan Lucia, SRL „Dacfruct” și SRL „Agrochem Impex” (în proces de insolvabilitate).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 01 iulie 2020, s-a admis recursul declarat de BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare), s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020 și s-a pronunțat o nouă încheiere, prin care:

S-a respins cererea privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi Gheorghe.

S-a încetat procesul de judecată în privința fidejursorului decedat Muravschi Valeriu și s-a restituit cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea în ordine de apel în privința debitorilor solidari Muravschi Gheorghe, Muravschi Laura, Stratan Lucia, SRL „Dacfruct” și SRL „Agrochem Impex” (în proces de insolvabilitate).

La 15 septembrie 2020, Muravschi Gheorghe a depus cerere de revizuire împotriva deciziei Curții Supreme de Justiție din 01 iulie 2020, solicitând admiterea acesteia și casarea deciziei instanței de recurs în partea în care s-a dispus încetarea procesului de judecată în privința fidejursorului decedat Muravschi Valeriu.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 21 octombrie 2020, s-a admis cererea de revizuire depusă de Muravschi Gheorghe.

S-a casat decizia Curții Supreme de Justiție din 01 iulie 2020, cu reținerea cauzei pentru judecarea recursului declarat de BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) în Curtea Supremă de Justiție.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Din materialele cauzei rezultă că, la 28 martie 2019, a fost pronunțată hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 157-169 Vol. I).

La 16 aprilie 2019, lichidatorul BC "Banca Socială" SA, Țurcan Iulian a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2019 (f. d. 173-175 vol. II).

Ulterior, la 18 septembrie 2020, lichidatorul BC "Banca Socială" SA, Țurcan Iulian a depus apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău sediul Buiucani din 28 martie 2019, prin care a solicitat casarea hotărârii contestate în partea respingerii pretențiilor, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care pretențiile respective să fie admise (f.d. 201-204 Vol. I).

La 28 mai 2020, Muravschi Gheorghe a depus cerere privind suspendarea procesului civil în temeiul art. 260 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, invocând drept temei faptul că la data de 08 aprilie 2020, a decedat Muravschi Valeriu (f. d. 59-60 vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020, a fost admisă cererea privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi Gheorghe și s-a suspendat examinarea apelului depus de BC „Banca Socială” SA, (în proces de lichidare) împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Buiucani din 28 martie 2019, până la determinarea moștenitorului lui Muravschi Valeriu (f. d. 65-69 vol. III).

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că încheierea din 28 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău este adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural, respectiv nu poate fi menținută.

După cum s-a rezultă din actele cauzei, BC „Banca Socială” SA a acordat credite SRL "Agrochem Impex" conform următoarelor contracte de credit:

- Contractul de credit nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013 în sumă de 4 000 000 lei, cu termen final de achitare la 24 decembrie 2014;
- Contractul de credit nr. 49/2014 din 19 martie 2014 în sumă de 270 000 lei, cu termenul final de achitare la 19 martie 2015;
- Contractul de credit nr. 93/2014 din 24 aprilie 2014 în sumă de 440 000 lei, cu termenul final de achitare la 24 octombrie 2014.

Rambursarea creditelor a fost asigurată prin fidejusiunea persoanelor fizice Muravschi Gheorghe, Stratan Lucia și Muravschi Valeriu conform contractelor de fidejusiune din 24 decembrie 2013, 19 martie 2014 și 24 aprilie 2014 pentru rambursarea creditului conform contractelor de credit nr. 371/2013 din 24 decembrie 2013, nr. 49/2014 din 19 martie 2014 și nr. 93/2014 din 24 aprilie 2014.

SRL "Agrochem Impex" nu și-a respectat obligațiile de restituire a creditelor acordate, acumulând la contractele de credit datorie în sumă totală de 5 152,726 de lei.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare) a solicitat încasarea datoriei în mod solidar de la SRL "Agrochem Impex", Muravschi Gheorghe, Muravschi Valeriu, Stratan Lucia și Muravschi Laura a datoriei formate.

Deci, rezultă că raporturile juridice dintre Muravschi Valeriu și BC „Banca Socială” SA (în proces de lichidare), au la bază contractele de fidejusiune din 24 decembrie 2013, 19 martie 2014 și 24 aprilie 2014, prin care fidejutorul Muravschi Valeriu și-a asumat obligația față de Bancă de a duce răspundere solidară pentru îndeplinirea de către debitorul SRL „Agrochem Impex” a obligațiilor în baza contractelor de credit ce le-a asigurat.

Astfel la momentul încheierii contractelor de fidejusiune din 24 decembrie 2013, 19 martie 2014 și 24 aprilie 2014, acestea erau guvernate de prevederile Codului civil (în redacția de până la 01 martie 2019) și anume art. 1146, care prevedea că fidejusiunea încetează în caz de deces al fidejutorului, iar orice clauză contrară este nulă, cât și de art. 1168, conform căruia în patrimoniul succesoral nu se includ drepturile și obligațiile patrimoniale care poartă caracter personal și care pot aparține doar celui ce a lăsat moștenirea și nici drepturile și obligațiile, prevăzute de contract sau de lege, care sunt valabile numai în timpul vieții celui ce a lăsat moștenirea și care încetează la decesul lui.

Iar, deoarece decesul lui Muravschi Valeriu a survenit la data de 08 aprilie 2019, după intrarea în vigoare a Legii privind modernizarea Codului civil (01 martie 2019), relevante speței sunt dispozițiile art. 1635 din Codul civil (în vigoare de la 01 martie 2019), care prevede că garanția personală se stinge prin decesul garantului. Orice clauză contrară este lovită de nulitatea absolută.

La fel, conform art. 2162 alin. (3) din Codul civil (în vigoare de la 01 martie 2019), moștenitorul dobândește drepturile patrimoniale și obligațiile defunctului, cu excepția celor care, prin natura lor, sînt legate în mod inseparabil de persoana defunctului sau care, potrivit legii, nu se pot transmite de la o persoană la alta.

Instanța de recurs reține că, deși pct. 3.2 din contractele de fidejusiune, prevăd că în cazul decesului fidejutorului, obligațiile lui ce reies din contract, sunt preluate de către moștenitor, acestea sunt lovite de nulitate în temeiul legii.

Prin contractul de fidejusiune, o parte (fidejutor) se obligă față de cealaltă parte (creditor) să execute integral sau parțial, gratuit sau oneros obligația debitorului.

Or, reieșind din caracteristicile contractului de fidejusiune și obligațiile asumate de către persoana respectiva, acestea nu pot fi îndeplinite prin reprezentant și nu sunt transmisibile.

Astfel nu se transmit prin moștenire drepturile și obligațiile prevăzute de contract sau de lege, care sunt valabile numai în timpul vieții celui ce a lăsat moștenirea și care se sting la decesul lui.

Colegiul reține că este esențial a face distincție între încetarea contractului și stingerea obligațiilor, aceste fapte juridice având consecințe esențialmente distincte.

Prin stingerea obligațiilor se subînțelege una dintre modalitățile pe care Codul civil le prevede expres - plata, compensația, preluarea datoriei, imposibilitatea fortuită de executare ori alte moduri expres prevăzute de lege, iar prin încetarea contractului se înțelege încetarea forței obligatorii a actului juridic încheiat de părți, pentru viitor.

Așadar, încetarea contractului nu are drept consecință încetarea obligațiilor care s-au născut în mod valabil între părți anterior acestui moment, însă, de la data încetării (data decesului fideiusorului), contractul nu va mai putea da naștere unor noi obligații.

Prin urmare, fidejusiunea încetează prin decesul defunctului, la data decesului fideiusorului, chiar dacă există stipulație contrară.

Având în vedere normele menționate, Colegiul consideră că instanța de apel în mod eronat a reținut că raportul juridic litigios în speță permite succesiunea în drepturi și prin urmare la caz, obligațiile lui Muravschi Valeriu, asumate prin contractele de fidejusiune, nu sunt pasibile a fi moștenite.

Din considerentele menționate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către lichidatorul BC "Banca Socială" SA, Țurcan Iulian, de a casa încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020 și de a pronunța o nouă decizie, sub formă de încheiere, prin care a respinge cererea privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi Gheorghe, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului depus de lichidatorul BC "Banca Socială" SA, Țurcan Iulian.

În conformitate cu art. 427 lit. b) și c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de lichidatorul Băncii Comerciale "Banca Socială" Societate pe Acțiuni, Țurcan Iulian.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 mai 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială "Banca Socială" Societate pe Acțiuni (în proces de lichidare) împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Agrochem Impex”, Muravschi Gheorghe, Muravschi Laura, Muravschi Valeriu, Stratan Lucia și Societății cu Răspundere Limitată „Dacfruct” cu privire la încasarea sumei și transmiterea bunurilor ipotecate și se pronunță o nouă încheiere prin care:

Se respinge cererea privind suspendarea examinării cauzei în ordine de apel înaintată de Muravschi Gheorghe.

Se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea apelului depus de lichidatorul Băncii Comerciale "Banca Socială" Societate pe Acțiuni, Țurcan Iulian, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Mariana Pitic

Galina Stratulat